

12 06 2017

Dj. 8 nr. 205

AVIZ

la proiectul pentru modificarea și completarea Codului Penal al Republicii Moldova nr.985 din 18.04.2002

(nr.145 din 12.05.2017)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege nominalizat, conform prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, și ale Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27.12.2001 și expune următoarele.

I. Evaluarea generală a proiectului de lege:

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Potrivit notei informative, proiectul de lege este elaborat în scopul îmbunătățirii legislației penale prin completarea Codului penal cu noțiunea de „secret personal și/sau familial”, precum și introducerea pedepsei penale pentru coruperea alegătorilor în cadrul scrutinului prezidențial, modificarea art.253 („Insolvabilitatea fictivă” în „Bancrută frauduloasă”) și a art. 307 („Pronunțarea unei sentințe, decizii, încheieri sau hotărâri contrare legii”) din Codul penal.

3. Atenționăm că, potrivit art.47 alin.(6) din Regulamentul Parlamentului, la proiectul de act legislativ se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate în cadrul elaborării, precum și rezultatele consultării publice a proiectului.

De asemenea, nota informativă la proiectul de lege nu corespunde exigențelor art.21 din Legea nr.780/2001, care prevede că, pentru evaluarea proiectului de act legislativ acesta se supune procedurii de consultare publică.

4. Totodată, considerăm că, este necesar avizul Ministerului Justiției, Procuraturii Generale și a Curții Supreme de Justiție ca autorități responsabile de politicele din domeniu întru asigurarea unei bune reglementări din punct de vedere juridic și redacțional.

II. Observații asupra textului proiectului de lege:

1. **La pct.1 din proiect**, cu referire la excluderea lit.c) din alin.(5) al art.34 din Codul penal, și anume a normei: „La stabilirea stării de recidivă nu se ține cont de antecedentele penale: **c) pentru faptele care nu constituie infracțiuni, conform prezentului cod**” , relevăm că aceasta va crea o lacună de drept, care poate aduce atingere principiului legalității stabilit de art.3 din Codul penal, care stabilește că, *nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decât în baza unei hotărâri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală, iar interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sânt interzise*. Totodată, atenționăm că, prin norma supusă excluderii, se au în vedere infracțiunile care nu mai sunt prevăzute în legea penală în legătură cu dezincriminarea acestora (art.10 CP). Prin *dezincriminarea* unor fapte se înlătură toate consecințele condamnării, care ar fi generat starea de recidivă, în cazul săvârșirii unei noi infracțiuni. Astfel, întru evitarea confuziilor, sugerăm excluderea pct.1 din proiectul de lege.

2. **La pct.2 din proiect**, cu referire la introducerea art.121¹ în Codul penal a expresiei „secretului personal și/sau secretului familial”, atenționăm că, aceasta trebuie să fie în corespundere cu normele tehnicii legislative stabilite la art.19 din Legea nr.780/2001.

Totodată, este de menționat că, infracțiunea propusă spre reglementare se regăsește în Codul penal, partea specială care conține suficiente norme penale ce au menirea de a eficientiza protecția drepturilor și intereselor personale sau membrilor de familie, cum ar fi: art.177. Încălcarea inviolabilității vieții personale; art.178.Violarea dreptului la secretul corespondenței; art. 204. Divulgarea secretului adopției; art. 205.Abuzul părinților și altor persoane la adopția copilului; art. 244¹. Evaziunea fiscală a persoanelor fizice; art. 245¹⁰. Obținerea ilegală și/sau divulgarea informațiilor ce constituie secret comercial sau bancar ș.a.

În acest context propunerile prevăzute în proiectul de lege, necesită a fi corelate pentru a nu admite interpretări eronate în actul adoptat.

3. La pct.4 din proiect, prin care se propune modificarea conținutului art.253 din Codul penal din „insolvabilitate fictivă” în „bancrută frauduloasă” atenționăm că, aceasta substituie este inoportună, deoarece aceasta este definită în art.15 alin.(2) din Legea insolvabilității nr.149 din 29.06.2012, și prevede situația de insolvabilitate fictivă, care stabilește expres că, dacă debitorul depune cerere introductivă în cazul în care dispune de posibilități reale de a satisface integral creanțele creditorilor (**insolvabilitate fictivă**), persoanele culpabile menționate la alin.(1) din articolul menționat, poartă răspundere pentru prejudiciile cauzate creditorilor prin depunerea cererii, iar norme juridice ce ar reglementa noțiunea de **bancrută frauduloasă** în această lege, nu se regăsesc. Totodată, este de menționat aceiași faptă incriminată de proiect constituie contravenție stabilită la art.288 din Codul contravențional. (art.288. Încălcarea legislației cu privire la insolvabilitate).

Astfel, atenționăm că, terminologia utilizată în actul elaborat trebuie să fie constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative. (A se vedea art.19 din Legea nr.780/2001).

4. La pct.5 din proiect, în ceea ce privește răspunderea pentru pronunțarea unei sentințe, decizii, încheieri sau hotărâri contrare legii, menționăm că Curtea Constituțională, în Hotărârea nr.12 din 18 martie 2017 a reținut că, simpla interpretare a legii, stabilire a faptelor sau apreciere a probelor de către judecători pentru a soluționa cauzele nu trebuie să genereze răspunderea civilă, penală sau disciplinară, chiar și în caz de neglijență ordinară. Judecătorii trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a soluționa cauzele imparțial, potrivit propriei lor convingeri și interpretări a faptelor, precum și în conformitate cu legea aplicabilă. Răspunderea civilă (sau penală) poate limita discreția unui judecător de a interpreta și de a aplica legea. Prin urmare, răspunderea judecătorilor nu trebuie să se extindă asupra interpretării legale pe care o adoptă în procesul de examinare judiciară. Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, răspundere penală sau răspundere civilă. (pct.68). De asemenea, la **pct.97 și pct.98** din hotărârea menționată, Curtea reține, cu titlu de principiu, că **prevederile privind răspunderea penală a judecătorilor trebuie interpretate astfel, încât să protejeze judecătorii de orice imixtiune arbitrară în funcțiile lor judiciare.** În această ordine de idei, Curtea menționează că judecătorii din cadrul judecătoriilor, Curților de apel și Curții Supreme de Justiție pot fi trași la

răspundere penală în temeiul art.307 din Codul penal **doar în cazul în care este probată indubitabil, dincolo de orice îndoială rezonabilă, intenția directă** în pronunțarea unei hotărâri, sentințe, decizii sau încheieri contrare legii. Prin urmare, considerăm oportună păstrarea redacției actuale a art.307 din Codul penal.

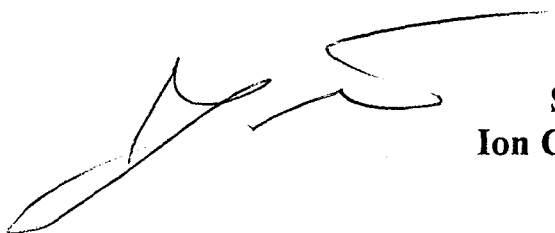
III. În vederea respectării procedurilor tehnicii legislative, la proiectul supus avizării menționăm următoarele:

1. La Articolul unic. În scop de rigoare redacțională, propunem următoarea redacție a dispoziției de conținut a acestuia, care va avea următorul cuprins: „Codul penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72–74, art.195), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:”

III. Atenționăm că, pentru a exclude apariția unor reglementări contradictorii, suprapuneri de norme juridice și divergențe de ordin tehnic, ce țin de încadrarea normelor de modificare și/sau completare din punct de vedere a tehnicii legislative, urmează să se țină cont că, în Parlament, se examinează proiectele de legi: nr.374 din 23.09.2016; nr.435 din 23.11.2016; nr.5 din 09.01.2017; nr.10 din 24.01.2017; nr.155 din 18.05.2017; ș.a., care de asemenea propun ajustarea Codului penal al Republicii Moldova. Astfel, potrivit art.56 alin.(5) din Regulamentul Parlamentului, este stabilit că, dacă sunt înregistrate mai multe proiecte de acte legislative ce vizează modificarea și/sau completarea mai multor articole din același act legislativ, la propunerea comisiei sesizate în fond, acestea pot fi comasate, pentru examinare în lectura a doua, într-un singur proiect.

În concluzie, fără a diminua importanța proiectului de lege, considerăm că acesta necesită a fi revăzut prin prisma obiecțiilor invocate, iar oportunitatea adoptării este prerogativă a Parlamentului.

Ex: T.Rotaru
Tel: 820-583

**Șef Direcție
Ion Creangă**